

מניעת נשירת עלים בזן האס לביא - דו"ח 2010

החוקר האחראי: אדולפו לוינ ועמי קינן

רקע ותאור הבעיה:

הזן "האס-לביא" הוא אחד הזנים המוכרים כ-"דמויי האס" שנוצרו בישראל בשנים האחרונות מתכנית ההשבחה באבוקדו. זן זה שייך לקבוצת זני האבוקדו בעלי קליפה שחורה, אך עם התפלגות גדלים טובה יותר מאשר בזן האס. תכונותיו אלה של הזן "האס-לביא" עושים אותו למעניין מנקודת המבט השיווקית. אולם, מנקודת המבט החקלאית נצפתה בעיה רצינית של נשירת עלים בתקופת הפריחה באביב ברוב השטחים בו ניטע גידול חדש זה. כתוצאה מכך קשה להעריך את הפוטנציאל של זן זה, כשלוקחים בחשבון שנשירת עלים משמעה צמצום משמעותי של נוטריינטים לעץ, צמצום בייצור הפחמימות (מהפוטוסינתזה) בזמן כה קריטי (הפריחה), והגדלת התחרות על משאבים בעקבות צימוח עלווה חדשה בזמן החנטה. מטרת מחקר זה הוא מציאת טכניקות חקלאיות שיעזרו לצמצם או למנוע את תופעת "נשירת העלים" באביב בזן זה.

מועד התחלת התכנית ומועד סיום:

התחלה 2009, סיום 2011.

מהלך המחקר ושטות העבודה:

הניסוי יתבצע בזן "האס-לביא" של קיבוץ מעגן ועמיעד. העצים ניטעו ב-2005, כ-100 עצים לדונם. ייבדקו שני סוגים של חומרי צמיחה (PGR): אוקסין וציטוקינין. כל חומר צמיחה ייבדק בשלושה ריכוזים ובשלושה מועדים. כל טיפול יכלול 3 עצים לחזרה, עם 6 חזרות לטיפול. הריסוסים והמידודות יתבצעו בעץ המרכזי, שני העצים הקיצוניים ישמשו כעצי גבול.

הטיפולים בקיבוץ מעגן

1. אוקסין בריכוז A בתאריך A
2. אוקסין בריכוז A בתאריך B
3. אוקסין בריכוז A בתאריך C
4. אוקסין בריכוז B בתאריך A
5. אוקסין בריכוז B בתאריך B
6. אוקסין בריכוז B בתאריך C
7. טריפטופן בריכוז A בתאריך A
8. טריפטופן בריכוז A בתאריך B
9. טריפטופן בריכוז A בתאריך C
10. טריפטופן בריכוז B בתאריך A
11. טריפטופן בריכוז B בתאריך B
12. טריפטופן בריכוז B בתאריך C
13. טריפטופן בריכוז C בתאריך A
14. טריפטופן בריכוז C בתאריך B

15. טריפטופן בריכוז C בתאריך C

16. ביקורת

ריכוזים אוקסין (הדרנול) :

100 ppm=A

200 ppm=B

ריכוזים טריפטופן (אוקסין פרקורסור)

50 ppm=A

100 ppm=B

200 ppm=C תאריכי ריסוס: A=7 ינואר 2010 ; B=21 ינואר 2010 ; C=4 פברואר 2010

הטיפולים בקיבוץ עמיעד

ארבעה ריכוזי גיברלין (25, 50, 100 ו-200 ח"מ) בארבעה מועדי ריסוס (אוגוסט, ספטמבר, אוקטובר, נובמבר). הגישה בניסוי זה היא לנסות לרסן את עוצמת הפריחה, שנראה שהיא האחראית העיקרית לנשירת העלים.

המדדים שיבדקו: הערכת עלווה (תכונות), הערכת נשירת עלים והערכת צבע העץ (צבע עלים ירוק עד צהוב) על בסיס שבועי.

תוצאות ביניים:

אף אחד מהטיפולים לא הראה יתרון ברור במניעת נשירת העלים המאסיבית שנצפתה בזמן הפריחה.

מסקנות והמלצות להמשך המחקר:

אמנם כל הטיפולים צמצמו בהצלחה את נשירת העלים בזן האס לביא, אולם היבול הסופי בעצים המטופלים ייבדק ויושווה רק בזמן הקטיף. חלק מהטיפולים האגרונמיים, כמו למשל גיזום, יילקחו גם הם בחשבון כחלק מהפיתרון האפשרי לצמצום נשירת העלים ב-3-4 שנים הראשונות להתפתחות העצים.